49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1422 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 10/23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1906 29 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1323 = 10 ՇՈՒՊԱԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՄԻԱԿ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible], 63
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ [illegible]
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در
صاحب امتيازى : اوهانس فريد
اداره‌خانه‌سى باب‌عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Սա՛ յաւակնոտները, հաւատացէք թէ կը սկսին անտանելի դառնալ։

Շարունակութիւնը այսօր պիտի ընէինք մեր քննադատութեան Մալխասի «Միջակորեարդ»ին թարգմանութեան մասին, և զուարճալի սխալներ ունէինք ամփոփելու, չատ զուարճալի սխալներ, ամբողջ հատուածներ՝ որոնք հասկնալիք են և բանալին թարգմանչին քով ալ չի գտնուիր, բայց հրաժարեցայ դիտաւորութենէս, երբ Գր. օրուան Արեւելքին մէջ կարդացի Գ. Մալխասի մէկ... պատասխանը մեր առաջին յօդուածին...։ Պատասխան մը զոր պիտի փափաքէի որ կարդան հետաքրքիրները նոյն թերթին այս Գր. օրուան թիւին մէջ։

Ալ ինչ հարկ կայ քննադատութեան և սխալներու հրատարակութեան։ Գ. Մալխաս կ'ըսէ. — Քանի՛ կը կարդամ, կը հիանամ թարգմանութեանս վրայ։ Գ. Մալխաս կ'ըսէ.— «Ոչ ոք ինձմէ զատ կրնայ այդպիսի թարգմանութիւն մը ընել»։

Այո՛, սիրելիդ իմ Գ. Մալխաս, ո՛չ ոք ձեզմէ զատ կրնայ այդպիսի թարգմանութիւն մը ընել։ Ասոր բանալիք չկայ։

Գ. Մալխաս բնաւ չէ պատասխաներ մեր ցոյց տուած սխալներուն, ոչ իսկ նշանաւոր pourerին համար հարկ տեսեր է բացատրութիւն մը տալ։ Այլ ըսեր է միայն թէ ես անձնամ եմ, անզուգական եմ, ինքնաբոյն եմ, անոկ եմ, նանկ եմ։

Այսպիսի յայտարարութեանց առջեւ քար կը կարի քննադատին գրիչը, մենք մեր առջեւը մարդ կ'ուզենք որուն ուղղենք մեր դիտողութիւնները։ Գ. Մալխասը ա՛յնքան անկեալ չէինք նկատեր։ Ուստի լաւ համարեցի չշարունակել, այլ ծրարել մէկ կողմ դնել մատիտով նշանակածները, վիթխարի անհեթեթութիւնները Կոնքսեան թարգմանութեան։

Ամէնէն աւելի յաւակնոտութենէն կը վախնամ, այդ աւրուականը կը սարսափեցնէ զիս։ Ինչ կրնաս ընել կամ ըսել վերջապէս, երբ դիմացդ կ'ելնէ մէկը՝ որ բամբիդ չի պատասխաներ, ժանտանշուած սխալներուդ խօսքը անգամ չըներ, ո՛չ արդարացուցած կայ, ո՛չ ներողութիւն խնդրել, այլ, ուշադրութիւն ըրէ՛ք, քանի կը կարդամ, կը հիանամ թարգմանութեանս վրայ։ Բայց, սիրելի՛ս, Հոմերոսն ալ մերթ կը քնանայ, Վիրգիլիոսն ալ մերթ կը կաղայ։ Դո՞ւն միայն բացառութիւն ես այս ընդհանուր կանոնէն, դուն որ յաճախ քնացեր ես թարգմանութեանդ մէջ, և գրեթէ միշտ երկու ոտքով կը կաղաս թարգմանութեանդ էջերուն վրայ, մինչեւ իսկ մերթ յափշտակոյ կը խաղաս։

Սոսկացինք և ձեռագիր ու գիրք ծալլեցինք ու մէկ կողմ դրինք։

Արդէն հազիւ մոռցած էինք Արտաշէս Յարութիւնեանի աւուցիկ արձակին բովանդակ պատասպանութիւնները, մեր զզուանքը նորոգուեցաւ՝ այս անգամ ալ ողջմտութեան բացարձակ ամայութեան մը մէջ խարտաւուած գտնելով ուրիշ մը։ Տեսէք է այս պարզապէս, յաւակնոտներու գրականութիւնը տեսէք ո՞ւր իջեր է. այդ գետինը կոխելը պէտք է արգիլուած միայն մեզի համար, միջակները պէտք է թողուլ իրենց սափակութեան և իրենց միամիտ, ապուշ ազնուցումին մէջ թաղուած։ «Այդ իսկ են վարձք նոցա»։

Բան մըն ալ ըսենք և մեր գործը վերջացնենք Գ. Մալխասի հետ։ Ակնօսքիֆ բառին վրայ մեր իրեն տուած դասը մտմէ առաջ Բրոֆ. Չէճիզեան տուեր է եղեր։ Յարգելի բրոֆէսորին հանդէպ յարգանքի պակասութիւն թո՛ղ չնկատուի ըսենք, բայց խիղճս կը պարտաւորէ զիս խոստովանելու թէ Ռոպէրթ Գոլէճի Հայերէնի ուսուցչին տուած այդ դասէն բնաւ տեղեկութիւն չունիմ, և իրազեկներ կը յայտարարեն հիմա թէ մենք ակնօսքիֆին նշանակութիւնը արդէն սովրեցուցած էինք Գ. Մալխասի, երբ Չէճիզեան երկարապատում յօդուած մը գրեր է վերջը։ Աս ինչ միամտութիւն է։

Յաւակնոտութեան իբրեւ երրորդ բիփ կը ներկայանայ անցեալ չաբաթուան Արեւելեան Մամուլի մէջ Տիրան Չրաքեան։ Կը խոստովանի թէ մէկ յօդուածը 5-6 ժամէն հազիւ կը գրէ, երիկուններ կանուխ կը պառկի եղեր, և արշալոյսէն չատ կանուխ կ'ելնէ կը գրէ եղեր... ինչ, Աստուա՛ծ իմ,... հրաշալի բաներ, մեզի անծանօթ գրական խնդիրներ, իմաստասիրական անըմբռնելի հարցեր ու անիմանալի բաներ։

Չրաքեան այս ամէնը կ'ըսէ. գիտէ՛ք ե՞րբ.— Խոստովանելէն վերջ թէ ինք չի կրնար հաւատալ որ Արամ Անտոնեան բանագողութիւն ըրած ըլլայ իր յօդուածէն Այվազովսկիի մահուան առթիւ, և հետեւաբար սուտ հանել վերջ իր մտերիմ բարեկամները, որոնց կլլեցուցած էր այդ առասպելը, և այն միամիտ հեգիներն ալ իրենց բարեւ տալուն ականջէն վար կը փափսային, խեղճերը, գիտէ՛ք, Արամ Անտոնեան Տիրան Չրաքեանին յօդուածը հրատարակել չէ տուեր ժամանակին Մասիսին մէջ, այլ ինք օգտուեր է անկէ և... ընդօրինակեր է գրեթէ։ Հրապարակի վրայ այս անհաւատալի զրոյցը պտըտելէն վերջ, Արամ Անտոնեան Արեւելեան Մամուլի մէջ հրաւէր կը կարդայ Չրաքեանի որ գրական փաստերով հաստատէ իր ըսածը, հակառակ պարագային՝ ստախօս պիտի անուանէ զինքը։ Չրաքեան կը փախչի... հերքել, երկու անհնչան պարագաներ միայն նշմարել տալով իր և Արամ Անտոնեանին յօդուածներուն միջեւ, իբրեւ կռակած առիթ տալու։ Չրաքեանի առաջին փաստը սա է թէ Անտոնեան իր յօդուածին սկիզբը քնարերգական ոճ գործածած է։ Անհա՛ իմաստութիւնը։ Պարոնը արդեօք իրեն մենաշնո՞րհ ըրած է քնարերգական ոճը։ Արդեօք մինչեւ հիմա տեսնուա՞ծ է որ ոճը բանագողութիւն սեպուի։ Այս տրամաբանութեամբ խօսելով, ուրեմն Արեւելեան Մամուլի մէջ իր այս գրածն ալ զուտ բանագողութիւն է, քանի որ Չրաքեան իր բարեկամներուն հաւատացուցած էր թէ ինք եթերային միտք մը ունի, և գաղափարները այնչափ բարձր! են որ չի կրնար զանոնք հասարակ լեզուով արտայայտել, մինչ այդ վերջին գրածը՝ բաց ի վանքէն, եթերայինէն և ամպայինէն, կը պարունակէր մեծ քանակութեամբ... հասկնալիութիւն։ Ուրեմն թող խոստովանի թէ ուրիշի մը գրել տուած է զայն, և հետեւաբար բանագողութիւն ըրած է։ Ասանկ մարդոց ճշմարիտ գոյնը դուրս հանել տալու համար պէտք է մարակել զանոնք, և այն ատեն խելք կը բերեն և հասկնալի կը դառնան։

Երկրորդ պարագան ո՞րն է գիտէ՞ք. —Տիրան Չրաքեան իր... չհրատարակուած յօդուածին մէջ ըսեր է եղեր թէ պէտք է Շավաննըսին մարմինը ծավալին մէջ... թողել (պա-նա-քի-քե), և Արամ Անտոնեան ալ գրեր է.— «Թէոդոսիայի խարակներուն վրայ պէտք է կանգնել անոր արձանը»։ Այս... նմանութիւնը կրնայ տալ եղեր որ Անտոնեան յափշտակեր է Չրաքեանին... idéeն։ Մինչդեռ իմ կարծիքով, ճիշդ ասով կը տարբերին երկու միտքերը, մին՝ վճիռ, լուսափայլ և իր ըսածը գիտցող միտք մը, միւսը՝ մռայլ, ամպոտարկ, դանդաղկոտ։ Ինչո՞ւ նկարիչը Ծավալն մէջ... թաղել, ինչ անիմաստ վճիռ է այս հանդէպ Անտոնեանին բնական զգացումնին.—«Թէոդոսիայի խարակներուն վրայ կանգնել անոր արձանը»։ Որպէս զի դիտէ յաւիտենապէս այն ծովը՝ որուն մանուշներն ու ալեկոծ ալեբախումները պատկերացուց պաստառին վրայ։ Իսկ թէ Արամ Անտոնեան պէտք ունեցած ըլլայ բանագողութիւն ընելու Չրաքեանէ մը, զոր չատ ետեւ կը թողու իրմէ, անոր տարիքին երեք չորրորդը հազիւ ունենալով հանդերձ։

Չրաքեան իր մտերիմներուն բերնով տարածածայնած խօսքը ետ առնելուն առթիւ, հարկ կը համարի նաեւ վճռել թէ արդի լրագրական հրապարակագրութիւնը և գրականութիւնը արագաձեռնականն անպարտութիւն է։ Չէ՞ մի որ ինք իր մէկ յօդուածը կէս երկվեցեակ տարիներու մէջ 5-6 ժամէն կը գրէ, և ժամանակը խորհելով կ'անցընէ, ինչպէս ատոր ճպուռը՝ երգելով։

Ահա յաւակնոտութիւն մըն ալ Յարութիւնեան։ Սկզբունքով այս երկու հակառակորդները կուգան կը միանան մարդու չհանելու հասարակաց գետնին վրայ։ Չրաքեան հրապարակագրութեան և գրականութեան մէջ բացառութիւն չի գներ։ Արագաձեռնականն անպարտութիւն ամէնքն ալ։

Մամուլին բարերար դերը ուրանալ չէ՞ այս անզգամարար։ Չրաքեան իր կողմէն ինչ նպաստ պիտի բերէ եթէ իրեն ձգուի այդ արագաձեռնական անպարտութիւնը։ Իր յամրաձեռնական հնարագիտութիւնը ինչ հրաշալիքներ պիտի բացընէ։ Ներկայ հրապարակագրութիւնը ամէն ժամանակէ աւելի լաւ կ'ըմբռնէ իր դերը, լրագրական մրցումը ամէն ժամանակէ աւելի արդիւնաւոր եղած է ընթերցող հասարակութեան համար։ Յետամնաց յաւակնոտներն են որ կը խռովին իրենց միջակութեան մէջ իսկ, և մերթ ընդմերթ նախանձին լարձունքը կը թափեն արդի գրական և լրագրական հրապարակին դէմ։ Թող հրամմէ՛ Պարոն Չրաքեան և ամբաւշտ բաց ակօս մը պիտի գտնէ իր առջեւ լեցնելու և առաջնելու։ Տեսնենք ինչ բան աւելի պիտի ընէ քան մեր գրական ու լրագրական հրապարակի մարդիկը զորս իր դանչին չի տանիր։ Կը ցաւինք որ նոյն հրապարակին վրայ ազնիւ քրտնող վաստակաւորներէն ամենք ես երբեմն, ա՛ կամ նա նկատումով համամտութիւն ցոյց կուտան այդպիսիներուն, ուղղակի իրենց դատապարտութիւնն ալ գծելով իրենց ա՛յնքան սիրած ու ա՛յնքան խնամքներով մեծցած աւետարաններուն մէջ, ինչպէս դիտել տուինք Ար. Յարութիւնեանի քաջենելի յաւակնոտութեան առթիւ։ Արեւելեան Մամուլ չնծելու վարուելու էր Չրաքեանի յօդուածին այդ յաւակնոտ մասերը, բաւ համարելով որ բաւն խրընդրոյն մէջ պարտաւորութիւն կը խոստովանի ան։ Արեւելեան Մամուլ ինք ալ արդի հրապարակագրութեան և գրականութեան օրկաններէն մին չէ՞. Նախատինքը իրեն վրայ ալ չի՞ տարածուիր ինչպէս Բիւզանդիոնի վրայ, չէ՞ր տարածուեր միթէ Յարութիւնեանի հեգնանքները գրական կեանքին առթիւ։

Խորհուրդ հմտութիւններու ծանօթութեան տակ իրենց զիրենք բանտարկուած զգացող այդ գրական միջատները կ'արժէ արդարեւ որ հիմն իրենց երեւակայուած սափակութիւններու մէջ։ Այս թաղեւութեան մէջ կ'ենթադրեն իրենց մեծութիւնը, թող ո՛վ վայելեն զայն, բայց իրաւունք ալ չունին բնաւ այդքան թեթեւութեամբ վարուելու արդի հրապարակագրութեան և գրականութեան հանդէպ, զոր դատելու կարողութիւն չունին թերեւս, և կամ կը դատեն իրենց նախանձու ոգիին յար տրամադրութիւններուն համաձայն։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԷԼԻԶԷԻ ՄԷՋ

Ամբողջ համբուն երկայնքը հաւաքուած խուռն ամբոխին անհոգս ծափերուն և թնդանօթներու որոտման տակ Նախագահ Ֆալիէռ իր մուտքը ըրաւ Էլիզէի պալատին մէջ։ Կառքէն իջնելուն ողջունեցին զինք նախորդ Նախագահ Լուպէի զինուորական դահլիճին սպաները։ Բակին մէջ հաւաքուած հեծելակազորաց գունդը զինուորական պատիւներ մատոյց։ Վերնագաւթակին վրայ Լուպէ ընդունեց նոր Նախագահը և առաջնորդեց զայն դեսպանական սրահը, ուր Ծերակոյտին և Երեսփ. Ժողովին նախագահները, Նախարարները, երկու ժողովներուն դիւաններուն անդամները կը գտնուէին։

Լուպէ բարի գալուստ մաղթեց Ֆալիէռի՝ անոր ձեռքը թօթուելով, և հետեւեալ բանախօսութիւնը ըրաւ.—

«Այն արժանաւոր համակրութիւնները, զորս կը վայելէք, Տէ՛ր Նախագահ, ձեր երկարամեայ և ականաւոր ծառայութիւնները, վերջապէս բոլոր բարի քաղաքացիներուն մօտ ձեր գտած աջակցութիւնը, ձեր Նախագահութեան պաշտօնին համար կ'ապահովեն յաջողութիւնը ի նպաստ Ֆրանսայի օրէնսդրութեանց և երկրին։» Լուպէ յետոյ իր ջերմագին մաղթանքները ըրաւ Ֆրանսայի բարօրութեան համար, անոր բարի համբաւին պահպանութեան համար, և Ֆալիէռի անձնական բարօրութեան և բախտաւորութեան համար, և չարունակեց.— «Հիմակ որ ի ներկայութեան երկու ժողովներուն նախագահներուն և դիւաններուն՝ Խորհրդարանը կը մասնակցի իմ պաշտօնիս փոխանցման, ա՛յն պաշտօնին՝ որուն նպատակն էր Ֆրանսայի Հանրապետութեան պատիւը բարձրացընել, թո՛ղ ներուի ինծի իմ շնորհակալութիւնս յայտնելու երկու ժողովներուն հանրապետական ներհամամասնութեան ա՛յն աջակցութեան համար՝ զոր միշտ նուիրեցին ինծի։» Հրաժարեալ նախագահը այս առթիւ յիշեցուց թէ իր պաշտօնավարութեան սկիզբն ալ ծանր դժուարութիւններ չկանայացան իրմէ, և իր առաջին պաշտօնագիրը զոր ուղղեց Խորհրդարանին, յորդոր կը կարդար խաղաղութեան, միաբանութեան և համաձայնութեան բոլոր Ֆրանսացի բարի քաղաքացիներուն միջեւ, ընկերութեան հանրօգուտ նպատակներու յառաջացման, վերջապէս պահպանելու և աւելցնելու ա՛յն համակրութիւնը, զոր արտասահմանի մէջ Ֆրանսա գտած էր։ Իր բոլոր ուժով ինքզինքը նուիրեց այդ գործին կատարման։ Խորհրդարանին և կառավարութեան գործակցութեան շնորհիւ՝ ուրիշ Տէրութեանց հետ Ֆրանսայի քաղաքական յարաբերութիւնները աւելի եւս զօրացան և մտերմացան, և առիթ տուին մեզի կատարեալ վստահութիւն ունենալու խաղաղութեան պահպանման և մեր ազգային պատւոյն պահպանման։ Նախագահ Լուպէ յաջողած չեղանցով վերջացուց, կրկին շնորհակալութիւն յայտնելով Խորհրդարանին և նախարարներուն, իրեն մասին անոնց համակրութեան համար։

Նոր Նախագահ Ֆալիէռ հետեւեալ կերպով պատասխանեց.—

«Տէ՛ր Նախագահ, խորապէս զգածուած եմ ա՛յն ընդունելութենէն՝ զոր այս պալատին մէջ պատրաստած էք ինծի համար։ Հոս կուգամ սա՛ գիտակցութեամբ թէ բարեխղճութիւնը պիտի ունենամ իմ պաշտօնիս կատարման մէջ աջակցութիւն գտնելու այն բարձր քաղաքացիական առաքինութիւններէն, զորս, Տէ՛ր Նախագահ, ցոյց տուիք միշտ ձեր պաշտօնավարութեան կարճ տեւողութեան միջոցին։ Ամբողջ ոյժս պիտի գործածեմ — պիտի յաջողի՞մ արդեօք — ձեզի պէս գործելու, Տէ՛ր Նախագահ. ամէն պարագայի մէջ բոլոր իմ ոյժս պիտի նուիրեմ Ֆրանսայի և Հանրապետութեան։» Նախագահը վերջացուց կոչում ընելով Խորհրդարանին անդամներուն համակրութեան և վստահութեան, որպէս զի իրենց կողմէ դարձնել նուիրուին հասարակաց աշխատութեան փրանսական հայրենիքին բարւոյն և համբաւին համար։

Յետոյ Նախագահ Ֆալիէռ Մ. Լուպէի հետ պալատին չրջանը ըրաւ, և ապա երկու Նախագահները մեկնեցան Էլիզէէն և ընկերակցութեամբ վարչապետ Ռուվիէի Մ. Լուպէի անձնական

[illegible]

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԵ.
ՄԱՖԻԱ

—Ինչ բանէ կը վախնաք, հարցուց անգլիացին դող ելլելով։

—Ես գիտեմ թէ ինչ բանէ կը վախնամ ըսաւ Լավառէտ, երբ մարդ՝ Սիկիլիոյ պէս քաղաք մը կը գտնուի, պէտք է որ վախնայ անոր հոչակ հանած աւազակներէն։

Աւազակ բառը խոր տպաւորութիւն ըրաւ Սըր Մօուլթօնի վրայ որ չանթահար եղածի նման,

—Ինչ կ'ըսէք, պարո՛ն Լավառէտ, գոչեց, կ'ահաբեկէք զիս, կը հաւատա՞ք որ վտանգի մը ենթարկուած ըլլայ սիրական աղջիկս։

—Հաւատալէ աւելի կը փափագիմ որ փոխանակ պարապ խօսքերով ժամավաճառ ըլլալու, անհրաժեշտ եղած միջոցները խորհինք, չարիքին առաջքը առնելու համար։

Լավառէտ անմիջապէս ոտքի հանեց սըր Մօուլթօնը և անոր ընկերակցութեամբ ուղղուեցաւ դէպի կառապանին բնակարանը, որ չատ հեռու չէր արդէն պանդոկէն։

Սըր Մօուլթօն քալելէ աւելի կը քաշկռտուէր. անչնչացած կմախք մըն էր գրեթէ, ծունկերը կթոտած էին, մարմինը չլատած էր և ակռաները կը մթոտէին։ Նախընթաց դժուարութիւններն ու դժբախտութիւնները իրենց արժէքը կորսնցուցած էին այս անտանելի աղէտին առջեւ որ կուգար աղջիկը ի սպառ խլել ձեռքէն։

Երբ կառապանին տան մօտեցան, երգերու, քրքիջներու և ուրախութեան արտայայտութիւններու խուլ արձագանգ մը գգուեց երկու մտերիմներուն ականջները, որոնք չկրցան նշանակութիւն տալ իրենց տեսածին։

Նոյն Լավառէտ մտաւ առանէն ներս և տեսաւ որ ցուլի երեւոյթով կարճահասակ, թիկնեղ ու գինովութենէն աչքերը դուրս պաթիկցած մարդ մը գինիի բաղկի մը առջեւ նստած՝ անհնոյն ջերմեռանդութեամբ կ'երկրպագէ բագոսին, չարունակ գաւաթները լեցնելով ու պարպելով, մինչդեռ անոր քովիկը մանկամարդ կին մը նստած՝ անհոյն անուշ կ'երգէր, ինքն ալ բոլորովին կրկին ըլլալով մարդուն։

Երկու օտարականներուն մուտքը՝ յանկարծակիի բերաւ կառապանն ու ամուսինը, որոնք ընդհատելով իրենց գինարբուքը ոտքի ելան բացորոշ անհաճութեամբ։

—Ի՞նչ կ'ուզեն պարոնները, հարցուց կառապանը, որ գինովութեան նշաններ ցոյց տալ կ'սկսէր, արդեօք պտո՞յտ մը կատարել կ'ուզեն քաղաքին մէջ։

—Ո՛չ, շնորհակալ ենք, պատասխանեց Լավառէտ, կ'ուզենք հասկնալ միայն թէ այն դեռատի օտարականը զոր Կապրիէլլոյի պանդոկէն կառք նստեցուցիք, ո՞ւր տարիք և ինչո՞ւ ետ չը բերիք։

Կառապանը վայրկեան մը մտածեց, ինչ պատասխանէր, գիտէր որ աղջկան գլխուն փորձանք մը բացած էին զինքը վարձողները որոնք հինգ ոսկի վարձատրութիւն տուած էին որ աղջիկը գացած տունը ձգելով ինք առանձին տուն վերադառնայ և հիմա էրիկ կնիկ ալ այն հինգ ոսկիին խրախճանքը կը կատարէին. ուստի խորամանկ Սիկիլիացին առաջին տատամսումէն ետք զուարթ ոճ մը տալով խօսակցութեանը,

—Այո՛, ըսաւ, օրիորդը պտըտցուցի քաղաքին ամէնէն նշանաւոր վայրերը, եպիսկոպոսարանը, մայր եկեղեցին, մեծ հրապարակը և փոքրոց որուն բարձունքէն դիտելով անհունութիւնը անչափ գոհ մնաց։

—Շատ աղէկ, գոչեց Լավառէտ անհամբերութեամբ. ո՞ւր է ուրեմն. ինչո՞ւ ետ չբերիք զայն։

—Երբ կը վերադառնայինք մարդուն մէկը նշան ըրաւ ինծի։

—Մարդուն մէ՞կը։

—Այո՛, երկայնահասակ, նիհար, թխորակ և խիստ լաւ հագուած մարդ մը, որ օրիորդին հետ մէկ քանի խօսք փոխանակելէ ետք, վարձքս վճարեց և հրաման ըրաւ որ մեկնիմ ես դառնամ. օրիորդը հետեւեան պիտի վերադառնայ ըսաւ։

—Ո՞ւր տեղի ունեցաւ այդ դէպքը։

—Տէլ Սանթօրիօի հրապարակին վրայ։

—Ե՞տքը ինչ եղաւ։

—Ինչ պիտի ըլլայ, ես տուն վերադարձայ, անոնք ալ հոն մնացին. բայց ինչո՞ւ այս հարցումները կ'ընէք. օրիորդը չվերադարձա՞ւ միթէ։

—Ո՛չ

Կառապանը լուրջ դէմք մը առնելով

—Զարմանալի բան, մոլաց։

—Ինչ բանի վրայ կը զարմանաք։

—Կը վախնամ որ օրիորդին այս յապաղումը սուղի նստի ձեր վրայ։

—Ինչո՞ւ համար սուղի պիտի նստի։

—Որովհետեւ աւազակները անտառը են Սիկիլիոյ մէջ և կը վախնամ որ օրիորդը աւազակներուն ձեռքը ինկած ըլլայ։

Այս անսպաս յայտնութեան առջեւ Սըր Մօուլթօն ու Լավառէտ մտախոհ ակնարկ մը փոխանակեցին։ Թշուառ հայրը մահուանդ որ վիշտին մեծութենէն, մահամերձի երեւոյթը առած էր, չկրնալով կաթիլ մը արցունք զլոկել։

—Զաւակս այս թշուառականներուն ձեռքը ինկաւ արդեօք գոչեց. ուստ որ պիտի չկրնամ իրեն օգնութեան հասնիլ.

—Ինչո՞ւ պիտի չկրնանք իրեն օգնութեան հասնիլ, գոչեց Լավառէտ. չատ աղէկ ալ կը հասնինք։

—Բա՞ն մը ինկաւ մտքերնիդ։

—Դուք հոս քիչ մը սպասեցէք, ըսաւ Լավառէտ և անմիջապէս պանդոկ վազեց. հինգ վայրկեան ետք վերադառնալով,

—Հրամմեցէ՛ք երթանք, գոչեց։

—Ո՞ւր պիտի երթանք,

—Ոստիկանական պաշտօնատան մօտ։

Երկուքը մէկէն ճամբայ ելան և Լավառէտ հասկցուց Սըր Մօուլթօնի թէ, ժամանակաւ աւազակութիւնը ո՛չ աւելի յաճախադէպ էր Սիկիլիոյ մէջ որուն օր աւուր տարածուիլը տեսնելով իտալական կառավարութիւնը քննութիւն մը կատարեց որմէ հասկցուեցաւ որ տեղացի ոստիկանները թէլլոտու ընթացք մը կը բռնէն իրենց հայրենակից աւազակներուն հանդէպ և այս պատճառով կը քաջալերէին չարագործները, ուստի ուրիշ քաղաքներէ ոստիկաններ բերուեցան ու չարիքը մասամբ սանձահարուեցաւ հիմա։

Սըր Մօուլթօն ակնոյն որ ամբողջ զգացումն ու էութիւնը աղջիկը ձեռք անցընելու միջոցներուն նուիրած էր, ուշադրութիւն իսկ չդարձուց Լավառէտի այս տեղեկութիւններուն։ Վերջապէս բաւական քալելէ ետք, հասան ոստիկան զինուորներու հարիւրապետին պաշտօնատունը։ Սպան դուրս ելլելու կը պատրաստուէր որ երկու օտարականները տեսնելուն պէս իր սենեակը հրամցուց զանոնք։ Լավառէտ մանրամասնաբար պատմելէ ետք Միս Օսէթի անյայտացումին պարագաները.

—Հիմա վկայ մըն ալ կայ դէպքին տեղեկատուն, ըսաւ։

—Ո՞վ է ան վկան։

—Կառապան Ֆիլիպոնէ որ օրիորդը առեւանգող անձանց մէկը տեսած է Սանթորիօ հրապարակին վրայ. մարդը երիտասարդ է եղեր և մաքուր հագուած։

Սպան ուսերը թօթուելով.

—Թխորակ չէ՞։

Սըր Մօուլթօն յոյժ ցնցումով մը ճառագայթելով.

—Ըսել է կը ճանչնաք զայն։

—Ո՛չ, չեմ ճանչնար, յարեց հարիւրապետը. բայց Սիկիլիացիք ընդհանրապէս այդ դիմագիծով կերակեն դոյութիւն չունեցող անձեր։

(Շարունակելի)

նոր բնակարանը գացին Ռիւ Տանթ, հետեւորդութեամբ Էլիզէի քաղաքային և զինուորական դիւաններուն։ Ամբողջ ճամբուն վրայ երկու նախագահները խանդավառ ցոյցերու առարկայ եղան։ Լուպէի ան առջեւ, զրահապատ զինուորներու մեծ մասը։ Երբ Լուպէ իր ընկերներուն հետ կառքէն իջաւ, նոյն թաղին գլխաւոր կառավարական պաշտօնեան բարի գալուստ մաղթեց, և օրիորդ մը ծաղկեփունջ մը նուիրեց։ Ցեռայ յիշեալ պաշտօնատարները ասն մասն։ Նախագահ Ֆալիէր քառորդ ժամ Լուպէի բնակարանին մէջ կենալէ վերջ, Էլիզէ վերադարձաւ, հանրութենէն օրագրին ողջունելով։

Իրիկ յեռայ Էլիզէ գնաց վարչապետ Ռուվիէ՝ արտաքին գործոց պաշտօնատարին մէջ միւս նախարարներուն հետ խորհրդակցութենէ մը վերջ, և նոր նախագահին ասաւ Դահլիզին հրաժարականը։ Ֆալիէր խնդրեց որ Դահլիզը պաշտօնին վրայ մնայ։ Կը։ որ առաջին անգամ ըլլալով կէս օրէ վերջ Էլիզէի մէջ Մ. Ֆալիէր նախագահեց Նախարարաց Խորհուրդին։

* Նորայայէ Ալեքսայեան Զայթունցի հրաժարական նախագահին կը նուիրէ մասնաւոր յօդուած մը, և ջերմագին շեշտերով ի վեր կը հանէ անոր բարեմասնութիւնները։ Գերման թերթը կը յիշեցնէ թէ երբ եօթը տարի առաջ Լուպէ իր ընտրութենէն վերջ Բարիզ հասաւ Վերսայլէն, բարիզեան ժողովուրդին մէկ մեծ մասը վրդոված էր Տրեֆիւսեան խնդրով, և կը կասկածուէր թէ Տրեֆիւսեան Սէնտրեան նոյն իսկ Մ. Լուպէն ձեռք առած էր։ Բայց շատ համոզուեցաւ թէ Լուպէ ա՛յն ձեռք առնուած էր, և ա՛յ ալ խնդիրը գցու

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԵՌԱՁԱՅՆԸ

Վերջապէս եռաձայնի երգեցողութիւնը իր հանդիսաւոր մուտքը կը գործէ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին դարաւոր կամարներէն ներս: Իրաւ է որ երգեցողութեան այս նոր դրութիւնը իր նախընթացները ունեցաւ Պոլսոյ ուրիշ եկեղեցիներուն մէջ, սակայն անոնք փորձի համար կատարուած ձեռնարկներ էին լոկ: Ղալաթիոյ եկեղեցին սակայն, հաստատ հիմի մը վրայ դնելու նպատակով այս եկեղեցական նորութիւնը, երեք ամիսէ ի վեր, կեդրոնականի աշակերտներէն 31 հոգինոց խումբ մը մարզել կուտար, ամէն օր կրկնելով պատարագի արարողութիւնները, երաժշտապետ Գրիգոր էֆ. Զիլինկիրեանի առաջնորդութեամբ:

Առաջիկայ երեքշաբթի առաւօտ, Տեառնընդառաջի տօնին օրը, վերջնականապէս եռաձայն պիտի երգուին Պատարագի արարողութիւնները Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ուր հանդիսաւոր Պատարագ պիտի կատարուի:

Այժմէն չենք կրնար գնահատական մը ընել այս նորութեան գտնելիք ընդունելութեան նկատմամբ, սակայն բացայայտ է որ առաջին տպաւորութիւնը քաջալերական չպիտի ըլլայ, քանի որ բացայայտ է թէ երաժշտութիւնը ականջի վարժութիւնով միայն հեշտալուր կը դառնայ: Եւ ամէնէն նուրբ եղանակն իսկ հաճոյք չազդեր անվարժ ականջներու: Մնաց որ, խումբն ալ բնականաբար չի կրնար լիակատար ձեռնհասութեամբ երգել: Առանց ամէնքը սակայն, չեն յուսահատեցներ այս նորութեան ձեռնարկողները, որոնք կ'ըսեն թէ ո'րչափ ալ իր առաջին քայլերուն մէջ խոտորեցուցիչ երեւոյթ մը ունենայ չատերուն համար, ժամանակին ընթացքով ու վարժութեամբ պիտի ընտելանայ ժողովուրդը այս եղանակներուն, ու զանոնք ըմբոշխնելու համար պիտի երթայ եկեղեցի:

Եռաձայնի ջատագովները կ'ըսեն թէ Ռուսահայ եկեղեցիներու մէջ ալ առաջին անգամ չատ մը ընդդիմութիւններ ունեցաւ եռաձայնը. սակայն, ժողովուրդը քանի մը շաբաթ վարժուելէ ետքը սկսաւ խումբ խումբ դիմել եկեղեցի, ուր ոչ միայն կ'աղօթէր, այլ և կը զարգացնէր իր երաժշտական ճաշակը: Նոյն իսկ Մանկունի Սրբազան ալ, որ ջերմ նախանձախնդիր է եկեղեցւոյ աւանդութեանց ու հնաւանդ սովորութեանց, նաեւ քաջահմուտ Հայ երաժշտական արուեստին, վերջին ծայր համակրանք ցուցուցած է եռաձայն երգեցողութեան, զոր կը ցանկայ ընդունուած տեսնել բոլոր Հայ եկեղեցիներուն մէջ:

Առաջիկայ երեքշաբթի, քաջայայտ ենք որ զարգացեալ ամէն տարիքանի վրայ գտնուող չատ մը անձինք հաճոյքով պիտի ունկնդրեն այդ եռաձայն երգեցողութիւնը և գործնականապէս պիտի հաստատեն թէ ո'ր տարիքան արդիւնաւոր պիտի կրնայ ըլլալ այս նորութիւնը:

ԸՆԴՀ. ՀԱՑՈՑ Ս. Հայրապետը, Ցունվար 31ին, երեքշաբթի օր, Թիֆլիսէն մեկնած է Էջմիածին: Հայ հոգեւորական դասը և քաղաքային պաշտօնեաներ կայարան երթալով, աջերթ մաղթած են Ն. Ս. Օծութեան:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ի նպաստ տարեկան նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ Մարտի վերջերը Բեթի Շանի ձմեռնային թատրոնին մէջ: Այս առթիւ չրջաբերութեան պիտի հանուին փոխանակ հազար տոմսի, ինչպէս էր ուրիշ տարի 1200 տոմս, իւրաքանչիւրը մէկ ոսկի գինով: Այս մեծ նուագահանդէսին պիտի մասնակցին հայ և օտար ծանօթ արուեստագէտներ:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ երէկ առաւօտ Բերայէն ուղղակի Մայր եկեղեցի եկաւ և նախագահեց հանդիսաւոր արարողութիւններուն: Եկեղեցին չքնաղապէս լուսազարդուած էր և դպրաց դասը ամբողջութեամբ կը մասնակցէր արարողութիւններուն:

ԲԵՐԱՅԻ քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեանի անուան տօնախմբութիւնը ըլլալով, երէկ իր բնակարանին մէջ ընդունեց եկեղեցական և աշխարհական ծանօթ անձնաւորութիւններու շնորհաւորութիւնները:

ԳԱՐԱԿԷՕՄՐԻԻԿԻ եկեղեցիին այցելէն վերջ Պալաթի եկեղեցին ուսուցիչ մը դարձած է յանուն Զարխափան Ս. Աստուածածնայ: Թաղ. Խորհուրդը որոշած է 100—150 ոսկի ծախսելով նորոգել եկեղեցւոյ ամբողջ մասերը:

ԳԱՐԱԹԱՇԻ (Իզմիր) մանկապարտէզին չինութեան ձեռնարկուած և հիմերն ալ դրուած էին, մէկ քանի բարերարներու նուիրատուութեամբ և տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին ջանքովը: Սակայն չինութիւնները դադրած են, դրամի չգոյութենէն: Այս կացութեան դարման մը տանելու համար Թաղ. Խորհուրդը մասնաւոր նամակներով դիմած է քանի մը մեծահարուստ Իզմիրցի ազգայիններու, խնդրելով որ իրենց նուէրներով նպաստեն այս կրթական գործին: Նոյնպէս Ազգ. Վարչութենէն վաւերացուած մասնաւոր տետրակով մը ի մօտոյ դիմում պիտի ըլլայ բարեսէր ազգայիններու հանգանակութիւն կատարելու համար ի նպաստ Մանկապարտէզի չինութեան:

—Երէկ գիշեր Իզմիրի երեսուն արբանեակներու ի նպաստ երեկոյթ մը սարքուած է Հախիսիմեան վարժարանի սրահներուն մէջ:

—Հայազգի Տիկ. Սուլթեան Բարեպէն 100 ֆր.ի նուէր մը ղրկած է Իզմիրի Կրթասէր մասնախումբին:

—Գորալէկոյի Սահակ Վարդանեան Ազգ. երկսեռ վարժարանը, անցեալ կիր. օր դպրոցական հանդէսով մը տօնած է իր հիմնարկութեան տարեդարձը:

ԱՐՏԱՇԷՍ ԷՖ. ԳԱԼՖԱՅՃԵԱՆ ուսուն տնտեսական խնդիրներու նկատմամբ Թերթիս մէջ գրած հմտալից յօդուածները նոյնչափ հաճոյքով կը կարդացուին ամէն գործի մարդէ կողմէ, անցած չորեքշաբթի հրատարակած էր յօդուած մը «Սխալ գաղափարներ սակարանի վրայ» վերնագրով: Մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը Իկտամ երեկուան թիւին մէջ թարգմանաբար արտատպած է այս յօդուածը գնահատական տողեր նուիրելով յարգելի յօդուածագրին հասցէին: Իկտամի նման առաջնակարգ թերթի մը գնահատականը անշուշտ մեծ գրուական մըն է Գալֆայճեան էֆ.ի արժանեաց և միենոյն ժամանակ քաջալերութիւն մը ա՛լ աւելի հմտալից յօդուածներով օգտակար դառնալու թէ Մանզումէի և թէ առաւ. Բիւրակնի ընթերցողներուն որուն ասւոց խմբագիրն է:

ԳՈՐԾԱՒՈՐ ՄԸ հինգ դր. յանձնած է մեզ ծանօթ արուեստագէտ Զաքարիա էֆ.ի և անոր հիւանդ ընտանիքին համար:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Պոլսա Պետրոսեան սարկաւագութեամբ երկտող մը հրատարակած էիք, որով Նարլը-Գափուի եկեղեցիին լուսարարը, Պասկի մը առթիւ իր անվայել արարքը փորձեր է արդարացնել: Ահաւորին բան իրողութիւնը.—

Նոյն օրը ամաւանազօղ երկու անձեր էին երբ տեղեկացայ որ օր առաջ կը մտածէին թէ ո՞ր եկեղեցին դիմեն, որպէս զի չնորհաւորութիւնք ալ հոն կատարուին, ըստ որում Ս. Գէորգ եկեղեցին տաճարին ընդունելութեան արահ չունի, առաջարկեցի Ն. Փ.ի Ս. Ցովհաննէս եկեղեցին ընտրել, և հարսնաքներներուն խնդրանքին վրայ Թաղ. Խորհուրդին դիմելով, միայն եկեղեցւոյ լուսազարդութեան համար պահանջուած 100 դր.ը վճարեցի, և ընկալագիր առի: Ասկէց զատ 20 դր. քէհեային և 35 դր. ժամկոչներուն վճարեցի, որոնց ընկալագիրներն ալ ունիմ: Գալով լուսարարին, իրեն արուած 20 դր.ը բաւ չհամարելով, քահանաներուն միջոցաւ աւելին կորզել փորձելէ ետք, հարսին մօրը կը դիմէ, բայց երբ իր այս ձեռնարկը անպատասխանի կը մնայ, կը փորձէ փեսայէն բան մը փըրցնել և երբ իր այս յոյսին ի դերեւ ելլելն ալ կը տեսնէ, կ'սկսի դժգոհանքներ արտայայտել, որ ամէնուն արգահատանքը կը չարժէ:

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ

Հանրագիտակի Ե. թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ ճոխ և հետաքրքրաշարժ պարունակութեամբ.

Տ.— Խմբագրական, կարծեցեալ բանագողութիւն մը (Արամ Անտոնեան և Տիրան Չրաքեան).

Ռասիմ.— Բարեկենդանի զբօսանք (Ակնայ բարբառով համեմատած).

Սիմէոն.— Ուսուցչի բարոյական.

Ցակոբ Տ. Ցակոբեան.— Խոովք (ասանուար).

Գրիգոր Թորոսեան.— Գրականութիւն քէպապով.

Հրն. Տ. Ռակի.— Գիտական փըշրանքներ.

Երմոց.— Ցիրուցան խօսքեր, որոնք պօշ խօսքեր ալ կ'ըսուին.

Ներշապուհ.— Հարսնիքը եկեղեցւոյ մէջ.

Կաղմ. Կանոնագիրը կր բաղդէ.—

Լուրերու արձակ.— (Ընթերցուածոյ ի Սամուէլէ վարդապետէ).

Զանազան Լուրեր.

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Հրատարակուեցաւ Արեւելեան Մամուլի Ըրդ թիւը գրական ճոխ ու չատ հետաքրքրական պարունակութեամբ: Ցօդուածներ ունին Զըթըէ Սարրաֆ, Յ. Ալփիար, Կ. Նալասարդ, Վ. Կ. Արսլանեան ևն. ևն.: «Արեւելեան Մամուլ» կը գտնուի բոլոր լրագրավաճառներուն և ծխախոտավաճառներուն քով: Զինքը կը ծախուի հատը 40 փր.ի:

ՌԵՍՄԻ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Թիճարէթ վէ Նաֆաա նէզարէթլէ ճէլիլէսի մուհասէպէ գալեմի մաաշ վէ մասրաֆ մուզաւինի րիֆաթլու Մէհմէտ Խայրիա պէյէ Թերֆիէն րիւթպէի Սալիսէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր:

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ.— Պաշտօնական Ջէկայց մը կը ծանուցանէ թէ արաբական ներկայ Զիլհիճճէ ամիսը կ'ամբողջանայ վաղը՝ և կիրակի պիտի սկսի Մուհարրէմ ամիսը՝ այսինքն Տարեգլուխ արաբական 1324 թուականին, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Տարեգլուխի չնորհաւորութիւնները կիրակի օրը տեղի ունենան Կայս. Պալատան մէջ:

.*. Տարեգլուխի առթիւ Փաղերանոցին մէջ պատրաստուած ոսկի ու արծաթ նոր դրամներ Կայս. Անձնական Գանձուն յանձնուեցան:

ՇՈՒԷՏԻ Վիլհէլմ Իշխանը երեկ առաւ զբօսական պտոյտի համար մեկնեցաւ Պրուսա, գերմանական դեսպանատան «Լորլէյ» պահականաւով: Իշխանին կ'ընկերանան հիւրամեծար Կայս. Թիկնապահ Ալի փաշա, հազարապետ Նէճիպ պէյ և Շուէտական դեսպանատան Ա. Թարգմանը:

ՀՌՈՄԻ Օսմ. դեսպան Րէշիտ պէյ, իբր դեսպանական մարմինին երիցագոյն անդամ, անցած շաբաթ օր իր պաշտօնակիցները ներկայացուց Իտալիոյ նոր դահլիճին արտաքին գործոց նախարար կոմս Կուիչ-Չիարտինիին:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ.— Վեհ. Սուլթանը Գերմանիոյ Վիլհէլմ կայսեր Սրբոսաղէմ կատարած վերջին այցելութեան առթիւ, բարեհաճած էր Ն. Վեհափառութեան նուիրել Տօրմիթիոն ըսուած նուիրական գետինը: Այս գետինը, Ս. Աթոռին հետ եղած կարգադրութեամբ, պիտի յանձնուի Պէօրոնի Պենետիկթեան կարգին, և մնացեալը. առաջիկայ մարտին պիտի սատարանոյ Տօրմիթիոնի եկեղեցին ու վանքը, ուր պիտի հաստատուի գերման վարժարան մը:

ՕՍՄ. ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐԸ.— Բարիզէն կը գրեն թէ օսմ. միացեալը վեցամեայ 100ին 2ով կարօնին վճարման մօտենալուն առթիւ, կ'ակսէր և կը բարձրանայ այժմ 94.70ի: Այս թուղթը, ինչպէս նաեւ սպանիական արտաքինը որ տեսակ մը մրցակիցն է օսմանեանին, լաւոյ բաղդը ունին հասնելու չաաթ 100 ֆրանքի կլորիկ տակին, անոր համար որ լաւ դատուորուած է: Օսմ. Միացեալին 500 ֆր.նոց պարտաթուղթը, ամէնէն աւելի մատչելի է խնայողութեան քան Արտաքին ուրիշ թուղթեր, որոնք կը ներկայացնեն 7էն 9000 ֆր.ի դրամագլուխ մը, և հետեւաբար ամէն քսակի մատչելի չեն: Միւս կողմէ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան յանձնախումբը միշտ կը գնէ նոյն պարտաթուղթերէն, որոնք հրապարակէն կը պակսին և այսպէս սակերու մշտատեւ նեցուկ մը կ'ըլլան: Երկու ֆրանքնոց կարօնները մօտերս կարուելը, կրնայ հրապարակին լաւ տրամադրութեանց մէջ նոր բարձրացում մը առաջ բերել, այնպէս որ, կարօնին անջատուելէն ետք, ժամանակ մը, սակը կրնայ կենալ չուրջ 94 ֆրանքի վրայ: Օսմ. Պանքային թուղթն ալ չահագիտութեան ի նպաստ գետին մըն է, և կը բարձրանայ, մինչեւ 637ի: Թրէտ Ֆոնսիէ Էժիբսիէնը առ այժմ քիչ մը թոյլ է, 807էն վրայ: Այս արժեթուղթին այժմ հասած գինը բաւական է կատարելապէս: Ծխախոտի Րէժիին թուղթերը գործերու նպաստաւոր ընթացք մը ունին, որ զանոնք կը պահէ 410էն վրայ:

ՊԱՆՏՐՄԱ-ՍՕՄԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.— Մոնիթէօր. կը ծանուցանէ թէ Պանտըրմայէն մինչեւ Սօմա քաղաքը երկաթուղի մը պիտի չինուի և այսպէս, Պանտըրմայի Նաւահանգիստը, ցամաքէն հաղորդակցութեան պիտի մանէ Իզմիրի հետ: Կ'ըսուի թէ նոյն իսկ յատակագիծը պատրաստուած է այս նոր գիծին և ուսումնասիրութիւնները պիտի սկսին Մայիսին:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐ.— Ծանուցուեցաւ դատաւորներուն որ հիւանդանոց չգտնուած տեղերը յարմար տուներ առաժամեայ հիւանդարանները վերածուին՝ աղքատ հիւանդներու դարմանումին համար: Կառավարութեան պաշտօնին համար ալ դարմանատուններ հաստատուին: Հարկ եղած ծախքը պիտի հատուցուի Թաղապետական հասոյթներէն:

ԹՈՒՐՔԵՒՊԷԼՃ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Թուրքիոյ և Պելճիոյ փոխադարձ վաճառականութեան վրայ հրատարակուած վիճակագրութեան մը նայելով 1904ին Պելճիա 20 միլիոն 224,00(ֆրանքի վաճառք ղրկած է Թուրքիա: Գլխաւոր Նիւթերն են Նշայ, կաղնեփայտ, ժամ, հանքածուխ, չուան, դեղեր, մանած, բուրդի գերձան, հանձաեր մեքենաներ, հանքեր, գամ, կահ կարասի, թուղթ, մորթ, յախճապակի, ներկեր ևն.: Իսկ Թուրքիա ալ Պելճիա ղրկած է 21 միլիոն 68,000 ֆրանքի վաճառք, գլխաւորաբար կաղնեփայտ, խաշխաշ, պտուղներ, հանձաեր, բուսական իւղեր, խամ հանքեր և նիւթեր, չամիչ, ծխախոտ, ներկեր, ևայլն: Դիտելի է որ երկու երկիրներուն միջեւ փոխանակութիւնը, միշտ առաջդիմութեան մէջ ըլլալով, մէկ կամ միւս կողմը կը հակի որբեմն փոքր տարբերութիւնը, այսինքն մերթ Թուրքիա է որ աւելի կ'արտածէ և մերթ Պելճիա:

ՆՈՐ ԹԵՐԹ.— Իզմիրի մէջ առեւտրական Հրեայ չաբաթաթերթ մը սկսաւ հրատարակուիլ Էլ-Բօմէrsիքալ անունով:

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան ատրքերու վարչութեան դեր-Տնօրէն կարգուեցաւ ելմտական պաշտօնեաներու դիւանին Ա. Միւմէյիզ Մէհմէտ Ալի պէյ:

ՄԱՒՍՈՒՍԷԻ վարչութեան բարեկարգութեան յանձնաժողովը սկսաւ չոգենաւերուն նորոգութեան սարքանը ու ծախքերուն քանակութիւնը ցոյց տուող տեղեկագիր մը պատրաստութեանը: Mefk, Հոսեյսա ու Նիվեսuw չոգենաւերու նորոգութիւնը աւարտած ըլլալով ատաղանը մտած են և մօտերս երթեւեկի պիտի սկսին:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խտիվին Էլ-Մահrուսա զբօսանաւը Անգլիոյ մէջ կատարեալ կերպով կը վերանորոգուի, 80,000 ոսկի ծախքով, Մայիսին պիտի յանձնուի:

—Զաւբթիէրա հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատէ Գանիէբէ մէջ:

ԳՈՐԳԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Անցած չաբթու, Իզմիրէն արտածուեցաւ 49,680 քիլօկրամ Ուշագի գորգ, 3438 մէթր Կէյտասի գորգ, 1174 մէթր Սպարթայի, 148 մէթր Միլասի, 259 Մ. Թուլէի, 66 Մ. Սվազի, 481 հատ քալայի սէճճատէ, 100 հատ կայսերդ ևն.:

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԻ վերատեսչութիւնը կը խորհի վերցնել առագաստ գործածելու դրութիւնը Պոլսոյ Նաւահանգիստին մէջ. արկածներու տեղի չտալու համար: Ասոր տեղ Նաւաձիգներ պէտք քաշեն մաւոնները են.:

ԻԶՄԻՐԻ մէջ սկսաւ պաշտօնական գնահատումը նոր չինուած կամ նորոգուած տուներուն: Նաեւ փողոցներուն բերանը և տուներուն վրայ, անունները ու թիւերը նչանակող տախտակներ կը զետեղուին:

ՃԱՊՈՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ.— Քանի մը օրէ ի վեր Պոլսոյ մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը տեսնուի ճաբոնական ընտանիք մը: Բերայի ճաբոնական Նոգամուրա վաճառատան գործերը՝ Ճաբոնէն հոս գալու միջոցին հետը բերած է կինը, զաւակները և երկու ազգականները: Այրերը եւրոպական հագուստ կը կրեն, իսկ կիները՝ ճաբոնական: Ասոնք Ֆրանսերէն ալ կը խօսին:

ԱՏԱՂՁԻ ԳՆՈՒՄ.— Շինութեան համար մեծաքանակ ատաղձներ և նիւթեղէններ նաւազուրդով պիտի գնուին: Մանրամասնութիւնները և պայմանները հասկնալու համար պէտք է դիմել առաջիկայ չաբաթ օր, Փետրվար 11, ժամը 5ին, Ղալաթիա. կամուրջին գլուխը, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, 36 թիւ սենեակը:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Առջի գիշեր, ժամը 6ին տաներները հրդեհ ծագեցաւ Պէշիքթաշ, Վեհ. Սուլթանին Սէճճատէճի պաշի Իզզէթ պէյի ապարանքէն, որ ամբողջովին այրեցաւ երեք ժամուան մէջ: Հրշէջ գունդերը հասած էին և արկածին տարածումը արգիլելու համար տան մըն ալ փլցուեցաւ: Այրած ապարանքին և փլցուած տան կարասիներուն մեծ մասը ազատուեցաւ:

.*. Պայալ-Հասու եկած հեռագիրի մը նայելով Այնթապ-Գօլէմէն հրդեհ ծագելով, ամբողջովին մոխիր դարձեր է:

.*. Այնտօղի Շանիտաթ տնաւն տեղը անցած չաբթու հրդեհ ծագեցաւ օճառի գործարանէ մը և բոցերը մօտակայ իւղի գործարանը փոխանցելէ արգիլելու համար բազմաթիւ գործաւորներ տանիք ելած էին: Այս միջոցին պատ մը փլաւ, իր տակ թողլով ամէնքը: գործաւոր մը մեռած հանուեցաւ և ուրիշ 60 հոգի ալ վիրաւոր, որոնց երկուքը քիչ ետքը մեռան և 25ն ալ ծանր վիճակի մէջ են:

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը 5 տարի տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Տիմիթրի անուն անձ մը որ անցած սեպտեմբերին Գարթալի մէջ Տէօրէնա անուն աղջիկը լեռը տանելով պատիւ բռնաբարած էր: Տիմիթրի նաեւ դատապարտուեցաւ 25 ոսկի հատուցման մը ընելու նոյն աղջկան: Տիմիթրիի ընկերներն ալ Եսրկի, Բանաէօթ, Ֆոթի ու Վասիլ դատապարտուեցան վեցական ամսուան բանտարկութեան:

ՄԵՌԱԾ ՄԱՐԴ ՄԸ.— Երէկ առաւօտ, Գասըմ Փաշայի մէկ փողոցին մէջ կռնակի վրայ պառկած գտնուեցաւ մեռած մարդ մը, որուն թեւին տակ կար լամբարի չիչ մաքրելու յատուկ խոզանակ մը: Ձախ աչքը սախտած էր և քիթը դէպ ի ներս ճզմուած: Դեռ չէ ճշդուած թէ ո'վ է այս մարդը որ կը կարծուի թէ յանկարծամահ եղած ինկած է հոն գիչերանց:

ՈՃԻՐ.— Բեքա Եէնիչէհիր բնակող Թօփալ Դանիէլի որդին Արթաքի, առջի գիշեր, Իլմա-Տազի, Տիւրիկի հանրաստան աղջիկներէն Էֆթիկը վիրաւորեց որուն քէն և փախաւ:

ԱՌԱՒ-ՓԱԽԱՒ.— Կղզիներու չոգենաւին Լիմանէթճի Արիսթիտի, երբ Գալէ-Դաժար կողմը գլխարկավաճառի մը խանութին մէջ կը համրէ տեղ մը գտնած դրամը, Սալմա-Թոմրուքի Սէթֆօ յափշտակեց անոր մէկ պանքանոթը և փախաւ, սակայն օճիքը ձեռք տուաւ:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԼԺԵԶԻՐԱՍ, 21 Փետրվար.— Այսօր ժողովը քննեց մարոքեան ազգային պանքա մը հաստատելու խնդիրը: Երկու ծրագիր մատուցուեցաւ, մէկը Գերմաններուն և միւսը Ֆրանսացիներուն կողմէ: Ժողովը պաշտօն յանձնեց իր նախագահին՝ բաղդատական ցուցակ մը կազմել այս երկու ծրագիրներուն միջեւ, և քննեց նախագահին կողմէ պատրաստուած հարցումներու ցանկ մը՝ ի մասին պանքայի դրամագլխին զանազան ազգութեանց միջեւ բաշխման, պանքառնաններու հանման: դրամական շրջաբերութեան կանոնաւորման և հանրօգուտ չինութեանց ձեռնարկներու մասին տրուելիք օժանդակութեան: Այս հարցարանը կարդացուելով, ֆրանսական պատուիրակը ընդհանուր գաղափարներ արտայայտեց, որոնց վրայ պատրաստուեցաւ ֆրանսական ծրագիրը: Պանքային ծրագիրը կը յիշէ թէ մենաշնորհի պայմանաժամը 35 տարի պիտի ըլլայ, և պանքան իրաւունք պիտի ունենայ պանքատոմս հանելու: Դրամագլուխը 15 միլիոն ֆր. պիտի ըլլայ, 15 մասի բաժնուած՝ զոր պիտի հայթայթեն Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Աւստրօ-Հունգարիոյ, Պելճիոյ, Սպանիոյ, Մ. Նահանգաց, Իտալիոյ, Հոլանտայի, Ռուսիոյ և Շուէտի կողմէ նչանակուելիք սեղանաւորական խմբակներ: Զեղչի միջազգային յանձնաժողովը պիտի հաստատուի Պանքայի տնօրէնութեան քով: Այս յանձնաժողովին կարծիքը պիտի հարցուի տրուելիք վարկերուն և զեղչի ընդհանուր պայմաններուն վրայ: Պանքայի ամէն տեսակ պաշտօններ բաց պիտի ըլլան ամէն ազգի հպատակներու առջեւ: Պանքան ֆրանսական օրէնքին տրամադրութեան պիտի ենթարկուի, դաշնագիրներով Մարոքի մէջ հաստատուած պայմաններով: Գերման ծրագիրը կ'ըսէ թէ Էմիրը տայ Պանքայի մենաշնորհը՝ 50 տարուան առժամեայ պայմանաժամով, դրամագլուխը հայթայթուի Մարոքի մէջ ներկայացուցիչ ունեցող և ուրիչ ս.և է Տէրութեանց կողմէ, և իւրաքանչիւրը 500 բաժնեթուղթերու բաժնուի ներկայացուցիչ վճարելի: Դրամագլուխը կարենայ աւելնալ նոր բաժնեթուղթեր հրապարակ հանելով: Պանքային յանձնուին մաքսային հասոյթները, բայց կրնայ մէկ կողմ դըրուիլ ֆրանսական փոխառութեան հատուցման համար հարկ եղած մասը: Նոյնպէս, պանքային յանձնուին Դեսպանախորհուրդին կողմէ ստեղծուած հասոյթները: Գալով կառավարութեան ծախքերուն, Պանքան պիտի ընէ հարկ եղած վճարումները՝ ոստիկանական վերակազմութեան և ուրիչ անհրաժեշտ պէտքերու համար: Գերման ծրագիրը փափաք կը յայտնէ նաեւ որ պանքային յանձնուի մարոքեան հանրային պարտքին կարգադրումը, մասնաւորապէս ֆրանսական փոխառութեան և գերման փոխառութեանց հատուցման խնդիրը: Պանքան պիտի սատանէ մարոքեան դրամական դրութեան բարեփոխումը, և Մարոքի վերաբերեալ դրամ կարելէ յատուկ եղած չակը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԿ.—Կը վախցուի որ կնճռոտութիւններ ծագին Չինաս հետ, որ Մարոքի ժողովին խզման կը սպասէ եղեր, վրէժ լուծելու համար Ռուսիոյէն՝ Ճափոնի գաղտնի օժանդակութեամբ:

—Երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան Արեւելեան Կովկասի մէջ: Վնասը քիչ է:

ԼՈՆՏՈՆ.— Բեքինէ կը հեռագրուի թէ չինական կառավարութիւնը ներքին նոր փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանէ, և պիտի յատկացնէ սպառազինութեան զօրքերու գնման: Ռուս լրագիրները կ'ըսեն թէ Չին Հարգանի դրդումով՝ Ռուսիոյ դէմ կ'ուխի կը պատրաստուի:

ԼՈՆՏՈՆ.— Լակոսի (Արեւմտ. Ափրիկէ) կառավարիչը կը հեռագրէ թէ բնիկները յանկարծակի բերին և ջարդեցին հեծելազօրաց 1 գումարտակ և 5 սպայ, որ փորձեր կը կատարէին Սոգոտոքաղաքին մօտերը:

ՀՌՈՄ.— Պապը յայտարարեց թէ պիտի ընդունի Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանման օրէնքը և թէ կաթոլիկներուն պիտի հրամայէ որ հնազանդին:

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Ֆօզէֆ կայսրը մօտերս Բէշթա պիտի երթայ, սակայն դեռ առաջ տեղեկութիւն մը չկայ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

9/22 Փետրվար 1906

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Սրէֆ Խրիփուն զգցուեցաւ	Օ. Ո.	102.27½
Սրէֆուան էն բարձր գինը	»	102.30½
» էն վար գինը	»	102.23

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Սրէֆ Խրիփուն զգցուեցաւ	ֆր.	140.62½
Սրէֆուան էն բարձր գինը	»	140.62½
» էն վար գինը	»	139.37½

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	36.—
Միթիլլիի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	ֆր.	188.—
Բաժէրախալ	Ա. Ո.	10.06
Բարսաու Բրէվիլեժիէ	ֆր.	136.—
» Օրտինէր	»	115.50
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.22
Թրամվէյի բաժնեթուղթ	»	7.60
» պարտաթուղթ	ֆր.	488.—
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.	»	297.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո	18.65
Բարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	515.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբս. 1886		329.—
» « » 1903		271.50
Թրանվէյ		52.—

ԾՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	264.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	433.—
» » » Նոր	Օ. Ո.	4.10
Լաւրիոն	ֆր.	59.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 դր.էն	դր. ֆր.
Ֆրանսական ոսկի	87.22
Անգլիական ոսկի	110.—
Բոլ	90.20
Մէճիտիյէ արծաթ	108.03
Ռուսի Իմբէրիալ	8.66
Ֆլորին	51.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք		դր.	110.05
Բարիզի »	»	ֆր.	22.85
Վիէննայի »	»	քուրօն	21.86
Պէրլինի »	»	մարք	18.63

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		99.32
Օսմ. միաց. գանս. 4 % բաց		94.15
» » » գոց		94.40
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	143.75
Րէժիի պարտաթուղթ	»	404.—
Օսմանեան մաքս	»	484.—
Օսմանեան Պանքա	»	634.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1132.—
Բարիզի Պանքա	»	1528.—
Աւստրիական Ռանթ 4 %		100.30
Իտալական » 5 %		105.10
Ռուսական » 4 % 1901		84.50
Սպանիակ. արտ. փոխ. 4 %		93.75
Պալիա Գարա Այտըն	ֆր.	648.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Անգլիական Ռանթ		90.37
Օսմ. Միաց. Գանս.	բաց.	93.25
» » »	գոց	93.25
Օսմ. Պանքա		15.—
Պուլկարական 1892		101.—
Ռուսական 4 % 1888—89		84.25
Ցունական Ռանթ		42.—
Չարթէրտ		1.62
Թրանսվալ		2.—
Ռանտմայն		6.25
Ճափոնական 4 %		90.—

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Գերմանական 3 %	89.—
Օսմ. Միաց. Գանս.	93.30
Օսմ. փոխառութիւն 1903	88.70
Ռումէլիի երկաթուղի	145.25
Ռուսական 4 % 1902	—.—
Անատոլ. Երկթ. Պարտ. Ա.	103.20
» » » Բ.	102.90
» » Բաժնեթ. 60 %	130.50

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Րէժի	—.—
Ռումէլիի Երկաթուղի	159.75
Վիէննական պանք	563.50

ԲՐԻՒՔՍԷԼԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Միացեալ Գանս.	93.68
Ռումէլիի Երկաթուղի	142.—

ՀՐԱՆՏ ԴԷՄԻՐՃԵԱՆ

«ԾԱՂՁՐՈՒՄԻ» ՈՒՂԻՆՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 14 —

ԳՐԵՑ ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՈՆ ՋԻՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Արտառոց Կտակ Մը

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ե.

ԿՏԱԿԱԳԻՐԸ

Քաղաքին հնագոյն քիւրքերը, ինչպէս չափաւորին և Թատրոնին անկիւնները իբրամէ չելլէին։ Բեմին վրայ կ'երեւային Քաղաքապետը և Քաղաքապետառօ-յին Խորհրդոյ անդամները։ Անոնց ետին՝ արտառոց ակումբի անդամները իրենց նախագահին՝ Ճորճ Հիկինսօթամի շուրջ։ Քիչ մը առաջ՝ բազրիքին մօտ, մէկ գծի վրայ, Ուիլեամ Հիբէրսոնի ժառանգորդները, իւրաքանչիւրը իր ընկերային դիրքին պատշաճ երեւոյթով։

Լիօի Ուէկ, հաղորդասէր հնաքրքիր աչքերու առջեւ յուզուելէն ամօթահար, համեստ դիրքով մը նստած էր թիկնաթոռին վրայ, գլուխը ծռած։

Հարրիս Բիմպէլ զուարթ երեւոյթ մը ունէր, և ողջոյններ կ'ուղղէր իր պաշտօնակիցներուն, որոնք հաւաքուած էին հոն։

Նաւապետ Եուրիքէն, կատաղի աչքերը չորժելով, կարծես թէ պատրաստ էր իրեն երեսը պէչ պէչ նայողին հետ կռիւ փնտռելու։

Մոքս Րէալ անփութօրէն կը դիտէր այս ամբոխը, որուն ցոյց տուած հետաքրքրութեան մասնակից չէր, եւ, ըսել պէ՞տք է, մտմտալով կը դիտէր այն սիրուն աղջիկը, որ իրմէ չատ հեռու չէր գտնուեր և որուն ամչկոտ դէմքը բուռն հետաքրքրութիւն մը կը ներշնչէր իրեն։

Հէրման Դիդպրի մտովի կը հաշուէր թէ ո՛րչափ գումարի կրնար բարձրանալ հասոյթը, — Ջուրի աւազ կաթիլ մը ժառանգութեան միլիոններուն մէջ։

Դոմ Քրապ չէր գիտեր թէ ինչո՛ւ հոն կը գտնուէր, ո՛չ թէ թիկնաթոռի մը վրայ, որ պիտի չկրնար պարունակել իր հսկայ մարմինը, այլ լայն բազմոցի մը վրայ նստած, որուն ոտքերը կը դողդղային իր մարմնոյն ծանրութեանը տակ։

Աւելորդ է ըսել որ հանդիսականներու առաջին կարգին վրայ կը գտնուէին Ճան Միլըր, Տէկին Բէյդ Դիդպըրի, որ բողոքծողապէս անհասկնալի նշաններ կ'ընէր իր ամուսնին և Ջոյին Օվիտա Գօլին, որուն միջամտութիւնը եթէ չըլլար, Լիօի Ուէկ երբեք պիտի չհամաձայնէր այս ահագին բազմութեան առջեւ ներկայանալու։ Ցեառյ ընդարձակ սրահին ներքին կողմը, ամփիթատրոններուն և ամէնէն հեռաւոր նստարաններուն վրայ և վերջապէս այն ամէն տեղերը, ուր մարդկային մարմին մը կրնար մտնել և այն ամէն ծակերուն մէջ ուր գլուխ մը կրնար սպրդիլ, դէզ առ դէզ կուտակուած էին երիկ մարդեր, կիներ, տղաք, ժողովրդային ամէն դասակարգերուն պատկանող։ Եւ դուրսը, Միչիկան Էյվընիւի և Քոնկրէս Սդրիդի երկայնքը, աւաններու պատուհաններուն առջեւ ու պանդոկներու պատշգամներուն, մայթերուն և խճուղիին վրայ, — ուր կառքերու երթեւեկութիւնը ընդմիջուած էր, յորդառատ ամբոխ մը հաւաքուած էր։

Հաշիւ եղաւ որ այն օրը Շիքակօ ընդունած էր 50,000 օտար այցելուներ, Իլլինօյզի ամէն կողմերէն, սահմանակից նահանգներէն, Նիւ Եորքէն, Բէնսիլվանիայէն, Օհիոյէն և Մասէն եկած։ Ցաբաձուն, ազմկալի ու երկարատեւ շշուկ մը կը բարձրանար քաղաքին այս մասին վերև, Լէյք Բարքի շրջապատը լեցնելով և կ'երթար կը մարէր Միչիկանի մակերեսին վրայ։

Կէս օրը հնչեց և Օտիդօրիոմի ամբողջ գահաւանդակութեան լայն շուկը մը տառաւ։ Այս միջոցին, Տէար Դօրնպրօք, ոտք ելաւ։ Խորին լռութիւն մը տիրեց, մին այն յուզումնալից լռութիւններէն որոնք առաջ կուգան փոլլակին և ամբոխին միջև, երբ բոլոր կուրծքերը ճնշուած վիճակ մը կ'ունենան։

Տէար Դօրնպրօք, բեմին կեդրոնը դրուած սեղանին առջև կանգնած, ձեռքերը խաչաձեւած և դէմքը ծանր երեւոյթ մը առած, կը սպասէր որ կէս օրին վերջին հարուածը ուարի։

Սեղանին վրայ դրուած էր պահարան մը, երեք կողմէն կնքուած եւ հանգուցեալին ակզբնատառերովը դրոշմուած։ Այս պահարանին մէջ էր Ուիլեամ Հիբէրսոնի կտակագիրը։ Մուտքին նայելով, անշուշտ աւելի կտակային թուղթեր ալ կը գտնուէին անոր մէջ։ Պահարանին վրայ գրուած քանի մը տողեր կը յայտնէին որ կտակը հանգուցեալին մահէն 15 օր ետքը միայն պիտի բացուէր։ Նաև կը պատուիրէին որ պահարանին բացումը տեղի ունենար Օտիդօրիոմի թատրոնին սրահին մէջ, ճիշդ կէս օրին։

Տէար Դօրնպրօք քիչ մը անդամ ձեռքով խզեց պահարանին կնիքները և ամէնէն առաջ դուրս հանեց մագաղաթ մը, որուն վրայ կ'երեւէր կապարին ծանօթ խաչոր գիրը, յետոյ չորսի ծալլուած թուղթ մը, և վերջապէս տփիկ մը մէկ բթաչափ լայնութեամբ և կէս բթաչափ բարձրութեամբ։

Եւ այն ատեն, զօրեղ ձայնով մը, որ սրահին ամէնէն հեռաւոր ծայրերէն իսկ լսուեցաւ, Տէար Դօրնպրօք, մագաղաթին առաջին տողերուն վրայ աչք մը պտտցնելէ ետքը, կարդաց հետեւեալ տողերը. —

«Ա՛յս է իմ կտակագիրս, որ ամբողջովին գրուած է իմ ձեռքովս, Շիքակոյի մէջ, 1895 Ցուլիս 3ին։

«Մտքով ու մարմնով առողջ վիճակի մէջ խմբագրած եմ այս կտակագիրը, ուր յայտնուած է վերջին կամքս։ Տէար Դօրնպրօք, որուն պիտի ոլջակէր պաշտօնակիցս ու բարեկամս, Ճորճ Հիկինսօթամ, Նախագահ Արտառոց ակումբի, պիտի գործադրէ կամքս, ինչպէս նաև յուղարկաւորութեանս վերաբերեալ տրամադրութիւնները»։

Վերջապէս հասարակութիւնն ու չահակիցները պիտի գիտնային Ուիլեամ Հիբէրսոնի վերջին կամքը։ 15 օրէ ի վեր ծեծուած բոլոր խնդիրները, ենթադրութիւններն ու կարծիքները պիտի լուծուէին ու որոշուէին։

(Շարունակելի)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

6, ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ԲԱՐՄԱՔ-ԳԱՐՈՒ ՓՈՂՈՑ, 6

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱԿՌԱՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԷՅՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

Բերնին առողջութիւնը կ'ապահովէ

Ակռաներու հիւանդութիւնները և գլխաւորաբար փտումը հետզհետէ ընդհանրանալու վրայ են, ինչ որ բոլորովին անոնց պչլտեցնելուն և աչնչանալուն նշանն է։ Ասոնց պատճառն է փտտակար մանրէներու գործունէութիւնը և մէյ մըն ալ ակռաներուն անխնամ պահուիլը։

Գիտենք թէ թթու սնունդները ակռային բուէնին կը վնասեն և պատճառ կ'ըլլան որ փտին անոնք։ Շաքարն ալ, թթուի կը փոխուի, որով ակռաներուն կը վնասէ։

Որպէս զի ակռաները չազդուին սնունդներու վնասակար ազդեցութենէն, պէտք է զանոնք մաքրել լաւագոյն փոշիով մը, ինչ որ մրուր չի թողուր ակռաներուն վրայ։ Բայց զգուշանալ պէտք է հանքային փոշիներէ, որոնք ընդհանրապէս մարմարի կտորուանք, քարի փոշերուք, են. կը պարունակեն, ու ակռաները փճացնելու կը ծառայեն ուսկէ։

Պէտք է որ փոշին բուսային ըլլայ, այսինքն ծծող յատկութիւն ունենայ, և կազդուրիչ։

Լաւագոյն փոշին որ բոլոր այս յատկութիւնները ունի և ակռաները կը ճերմկցնէ,

ՀԷՅՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

է, որ միւրզերական համբաւ մը ունի։

Մթերանոց. — Մաթ.զովիչ դեղարան, Բերա, Ուսուսական դեսպանատան կից։ 50—18

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԸԼԵՑԷ՛Ք, ԳԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ

Երկասարդներու ճշմարիտ խորհրդատուն

ՏՈՔԹ. ԳԱՐԼՕ ՑԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ Ամեն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն, կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կեսիկ Փաշա Պոլսի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանեք-Բաբու Մերհամէտեան - Պիանկի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տոքթ. Գարլօ Ցակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողլու կը դարմանէ ամէն տեսակ աֆրոդիտեան ախտերը, ինչպէս Ջերմամիզութիւն (պէլ սօղուգլուգու), կուբ միլիդա, ճանգըր մոռ և սիֆիլիս (Ֆրէնկի), անզօրութիւն, երգաւփորձութիւն, ամորձական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ուդրետրային խուղեր եւ Իբէրդրօֆի տը բրօստադ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորահնար գործիքներով, վերոյիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրահատական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտական (միքրօսքօբիք) զննութիւնք ախտագիտական ախտերու մասին և անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ չէ ըսել թէ նորաշէն ալիքներու մէջ ձրի է։ 30—25

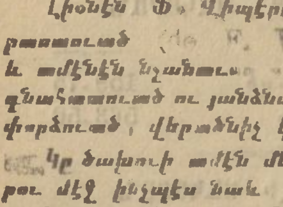

ՄԱԶԵՐԸ ԹԱՓԻԼ ՉԵՍԵՆ, անմիջապէս առանց վարանելու գործածեցէք ՊԵԹՐՈԼ ՀԱՆԸ (PÉTROLE HAHN), Լիոնէն Ֆ. Վիպէրի կողմէ պատրաստուած (de F. VIBERT Lyon) և ամէնէն նշանաւոր բժիշկներու կողմէ գնահատուած ու յանձնարարուած միակ փորձուած, վերանորոգիչ կազդուրիչը։

Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու մէջ ինչպէս նաև Բօ Օբէրթիվի վաճառատունը, և Պոլիս, Սուլթան Համամ Մէչիքի արդւաց և ընկ. դև. զօրէնց մթերանոցը։

Ներկայացուցիչ է. Տէրտէֆ 26, Անինթաբլեան, Մէյտաննըգ փողոց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆՕՐԷՆ ՏԱՐՐԱԼՈՒԾՈՒԱԾ Եւ ընտիր ըլլալը վաւերացուած Քարաֆուլաքի, Կեօզթեփէի եւ Սոմաքէօյի ջուրեր

Ամբողջ զարգացած ազգերու մէջ մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն իբր ըմպելի միայն լաւ ջուր գործածել երկար և առողջ ապրելու համար։

Ամէն անոնք որ կը փափաքին վերոյիշեալ աղբերակներուն ճշմարիտ ջրէն գործածել, կը յանձնարարենք դիմել,

Պաղը Ալի Ճաատէսի թիւ 34 Մուսալ խանի տակ և Նուրը Օսմանիյէ Շուկային դրան կից թիւ 21 և Լալէլիի Բիւրպէին դիմաց Սիմիթճիին փուռին կից 55 թիւ խանութները։

Ցանձնարարութեանց մեծ ճշդապահութիւն և մասնաւոր խնամք տակառներու մաքրութեանց։

Գին չափաւոր և դիւրամատչելի։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդներուն մեծ դիւրութիւն տալու համար, Սիրքէճիէն մինչեւ Մաքրի գիւղ փոխադրութեան ծախքը մեր վրայ է։ 5—5

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ

ՋՈՒՏ ԲՈՒՐԴԷ ՁՄԵՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կալաթա խավեար խան թիւ 83 երկրորդ յարկ

Ֆրանսայէն և Անգլիայէն բերած եմ էրիկ մարդոց հագուստներու ընտիր կերպասներ ձմեռուան համար զուտ բուրդէ, բալթօցուներ, ջօթխիմացուներ, սմօքինկներ, և բանթալօններ և ժիլէկցուներ ընտիր տեսակէ, որոնց ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են թէ՛ գոյնով և թէ գործուածքով։

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարեմ անգամ մը դիմել յիշեալ վաճառատունը, ուր ճաշակի ազնուութիւնը և գիներու չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։

30—50 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ՏՈՔԹ. Ա. ԵՈՐԿԻԱՏԷՍ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԵԹՈՏՈՎ ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ

ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Եօրկիատէս որ գաղղիական ախտի և մորթի հիւանդութեանց հանրածանօթ մասնագէտ Տօքթ. Ֆուռնիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիւանդութիւններէ տառապողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մեթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Այնալըչէշմէ, չորքորդատուն Լէգէօնի վերնայարկը առաջին յարկի արտաքինը՝ ամէն օր կէսօրէն մինչեւ իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի յատուկ ամէն տեսակ հիւանդութեանց, եւրոպական վերջին դրութեամբ հիմնապէս կը բուժէ մազերու թափիլը, գլխու թեփն ու քէլը։ Մորթային հիւանդութիւն ունեցողները Երեքշաբթի, Զորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ը. Թ.) ժամը 6էն մինչեւ ութ կ'ընդունի։ 36—24

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ ԹԷՏԱՎԼԻՒ ԳԱԹԻՍԻ

Տօքթօր ԷՎԼԱՆԿԻՈՒ Եվրօբատա իքրա էթթիկի սօն սէյահաթընտա Թըպպիէ հէյէթի մուվաֆֆագըյէթլէ էլտէ էթթիքի օլտուղու մուսթէլէյհ ախլիլէն միւէլի վէ պէօպրէգլէրի իըզաճ իտէճէք տըր իլմէլէրի վէթմէքտէն պիր հաֆթա զարֆընտա պէլ սօղուգլուղունու գաթիէն թէտավի իտէր. Թէրէտտիւտ իտէնլէրտէն իւճրէթը թէտավի խօսթալըգ գայմըլէն մինէթիէ օլունաճագ սօնրա ալընըր։

Ղայէթ էհէն վէ Եվրօբատա Թաթպիգ օլընան սօն ուսուլ իլէ Ֆրէնկի խաստալըղը մուվաֆֆագըյէթլէ թամ իլէ թէտավի էտէր. հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար Կալաթաա, Սուպրալըլար Փօրթագալ Օթէլինին գարշըսընտա լամպաճը սիւգաքընտաքի իւզէրինտէ 97 նումէրօլը գէնար թէտավիխանէսինտէ գապուլ իտէր։ 4

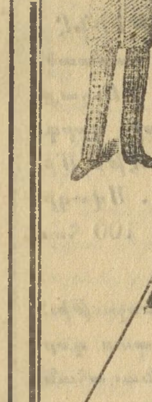

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8

ԱՊԱՌԻԿ

ԱՌԱՆՑ ՈՒԽԻ Է ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱԺԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ

299, Մահմուտ Փաշա, 299

71, Թարագճըլար, 71

27—35 ՍՏԱՄՊՕԼ

Ռ Լ Ն

Սելիմիյէ, Հայտար-Փաշայի երկաթուղիի գծին, Գէյվէյ-կարրի ճակառակ ուղղութեամբ Պալթա լիման, Ռումելի Քավաք, Թաւազգի-Ահուր, Շիշլի, Թաթավլա դմ ՄԲՈՒԷԼԱԳ — ...

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁԻ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՀԱՄԱՐ

Տեղի՝ Օրթագիւղ Մէջ, Ստամպօլ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ (Ա. Մ. ԳԱՐԻԿԵԱՆ)

44, Եկեղեցի Փողոց, 44 ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. Պոլիս 9—15

ՕՇԱՆԷՍ

ամէն՛ք փտած, կոտրած, ցաւող և լինդերու հիւանդութիւն։ Կատարեալ դարմանում, և բնականին ամենէն զեղեցկութեամբը արհեստական ակռաներու զետեղման, և լնդերու գեղեցկութեան համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պիր-Պիր-Զէլիպինի դիմաց, ժամը 5էն 11½, և առմէջ ...

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ 40—50

Ի՞ՆՉ ԿԸՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սնունդ տալու մտահոգութիւնը կ'ունենան, ինչ որ շատ բնական է, քանի որ մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաք սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքդ. Ֆալիէր նկատառութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը՝ երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար սառային կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը չափազանց սննդարար է և մեծանալու շրջանին անհրաժեշտ կազդուրիչ մը։ ...

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէրով սնած ցող տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին ապաւէնն է այն, անոնք և կրնան կռուայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 9—26

ՈՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂ ՄԸՆ Է ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԱՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՀԵՏԱՑՆԵԼՈՒ

Բժիշկներու կողմէ Ռոտոլը կը գործածուի գլխաւորաբար մարսողութեան և աղիքներու անկանոնութենէ առաջ եկող անմարսողութեան, ախորժակ չունենալու, ստամոքսի թթուութեան և խառնուածքի, բերնի կծուութեան, գլխու ցաւի, գլխու պտոյտի, անքնութեան, մէջքի և մէջքաց պտուրի, ստամոքսին մէջ հաւաքուած փտտակար կազերը վտարելու և այս կարգի անհանգստութեանց դէմ։ Հոտը ախորժելի, համը անուշ է և մածուցիկ ըլլալով, քանակին նուազութիւնը գործածութիւնը կը դիւրացնէ, այնպէս որ դեղէն խորշող տղաքներն իսկ կ'առնեն և ուզելով կը գործածեն։ Հնարիչն է Ռոն-Փուլէն, Աստղաքար Ճատ. 5 թիւ Միւրիէլէի գեղարաններ... Կը գտնուի ամէն գլխաւոր դեղարանի մէջ։ Գին 5 ղրուշ։ 6—10

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷՉՎԷՃԵԱՆ

Եէտի-Գուլէի Ս. Փրկչեան, Թաքսիմի Սէն-Ժարժ և Գեամ-Գաբուսի Կայսերական Բժշկ. վարժարանի հիւանդանոցներու մէջ ներքին հիւանդութեանց, վիրաբուժական և մանկաբարձական ճիւղերուն հետեւած ըլլալով, այս անգամ Միւլքէն կերպով հաստատուած է Մազդրզիւղ Սագըզ Աղաճ։

Իրեն դիմող բոլոր հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր տանը. վկայեալ աղքատները միշտ՝ իսկ չաբաթ օրերը կէս օրէ վերջ մինչեւ իրիկուն առ հասարակ ձրիաբար կը դարմանէ Եւրոպական նշանաւոր բժիշկներու կիրարկած նորագոյն մէթոտներով։

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԱՍԸ

Իսթանպօլ, Սուլթան Համամընտա Թօփալեան խանընտա թէքմիլ 2º գաթընտա

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա հէմտէ էն էսքի վէ էն զիյատէ քէսպի էհէմմիյէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէսինտէն պէրի մէվճուտ օլան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ մաղազասընըն էլպիսէ թէրզիլիգինտէ, էսքի ...

1. Օրտուա մէնսուպ էլպիսէլէրին սօն մօտա ուզէրէ վէ պիչիմիլէրինի,

2. ... վէ զէ...,

3. Թիւքմէլլէրին պուլէնա միւթէճաւիզ վէ էվճէրիվի օլմասընը։

Մեզքիւր մաղազադա էվլի իւզէ ...

ՖԻՒԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՊԱԶԱՐ ԿՈՒՆԼԵՐԻ ՏԻ ԱՅՐԻ ՏՐՐ 50 5

ԹԱՅԹԱՊՈՒՐՈՒՍԵԱՆ ԹԷՐՁԻ ՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Փաշաա Մահմաթէր խանընտա 32 նումէրօլէ մուրաքքամ օտատա օրտա ... ... էլպիսէ իլէ մէշղուլ օլուպ, ...

50—43

ՉԿԱՆ ԻՒՂԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐԸ

Անխտրաբար ձկան իւղ գործածել ուզողներուն կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԷԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերահաստատէ այժմ՝ խիստ ակարցած հիւանդներուն և հիմնապէս կը բուժէ արեան աղքատութենէ առաջ եկած հիւանդութիւնները, մազձոտութիւնը, խալը (արաճա), անօրինութիւնը, աղոց երեսի և գլխու վէրքերը, հինցած ռոմաթիզմը, ծանր հարբուխը և անոր հետեւանքը եղող Թոքախտը, աղոց անդամներուն թուլութիւնը, ճղզածութիւնը, ոսկորներուն ծռութիւնը, մասնաւորապէս աղոց այժ տալու և աւրիւնը մաքրելու միակ դարմանն է։

ՊԷՐԹԷԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմիան ընդունած ու յանձնարարած է հանրութեան վստահութեանը, կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ. կեդրոնատեղին է Maison L. Frère, 19, rue Jacob, Paris, կեղծը չառնելու համար ՊԷՐԹԷԻ անունը փնտռեցէք շիշերուն վրայ։ Ծանր հարբուխի և կուրծքի հիւանդութեանց դարմանումին համար ՊԷՐԹԷԻ ԿՐԵՕԶՕԹՈՎ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք։ 18—16

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ճ. ԳԱԶԱԼՃԵԱՆ